

ליצור שפה עירונית

עודד פיינגרש

אמריקה הגדולה. אנו חיים בהתבטלות רוחנית בפני מסורת העבר שלנו ובמקום לנסות ליצור ציור מקומי אנו עוסקים בחיקויים של אופנות שהתפתחו בעולם. קיימות אסכולות מקומיות באמנות. קיים "פופ" אמריקני, "וריאליזם פכ" סטטי" אוסטרי. קיימת אסכולת "מטיירנובר" (חומרים חדשים) באיטליה, וקיים "מופשט קר" סקנדינבי. ישראל לא יצרה אסכולה. זהו אולי המאפיין העיקרי של חברת מהגרים שצורתה אמורפית, ועתידה אינו ברור.

בציור שלי עברתי כמה שלבים. הראשון שבהם היה בתקופת שהותי בפריז. זה היה ציור קודר ופסימי. הצבעוניות היתה שחור-לבן. התעניינתי בנושא של ההמון. ציירתי אלפים של ציורים בנושא רוחות, או פנטומים מתפתלים, מתעוותים. זה היה הפירוש שלי המונים, למסה האנושית שנוצרת בערי הענק העכשוויות. שלב שני היה בנסיון להראות את הצריכה התרבותית הפסיבית של יצורים כאלה. הייתי מושפע, מאסתטיקה של עתונות צהובה, של קומיקס, של סינמה-רומן. ציירתי ג'ימס בונדס וקאובויים, טייסים וקוסד' מים, יפניות וטלוויזיות. אחרי כך עברתי לשלב שלישי במוזיאון ת"א ב-1975, ועסקתי במתחים של אינדיבידום, של אדם עירוני בחברה עירונית. עסקתי בפחדים ובבידודות, עסקתי בצורך של אדם לנגוע בגוף אנושי נוסף כדי ליצור אשליה של חוסר-בידודות, עסקתי בגוף אנושי וחסר רגישות, ממין עקר ומשועמם.

השלב הרביעי, בו אני עוסק כיום הוא משהו בנוסח פליני. הצבעוניות עליזה וגועשת, האווירה היא של עולם שעשועים, של "אכול ושתה כי מחר נמות". של עיר מתהוללת, של אירוטיות ממוסחרת. זהו אווירה של בארים זולים, של תפאורות שעשועים מקרטון, של ניוון וניכור.

הפסימיות בציור שלי נעלמה מעט, אבל הצב" עונית העליזה עדיין מזכירה לי אבקה אדומה שמפזרים על לחייהם הלבנות של גפות מהים לפני החניטה. אני מנסה ליצור כיום "שפה עיר" רונית", כשהבד או הנייר הם קטע מציאות. אין התחלה ואין סוף. הקומפוזיציה בנויה בצורה פתוחה, אין מרכז, אלא מעבר. אני מצייר ביצים מטונגות, בריכות גומי וקוקסינלים. זהו חלק מנסיון ליצור מיתולוגיה אישית, שפטיסימיים אישית, שלאחרים לא תהיה זריסת רגל בה

מתי הופך אדם לבן-אלמוות? יש המאמינים בגושפנקא רשמית של אקדמיה. יש שמולי" דים ילד, יש המשאירים מכתבים ודוקומנ" טים, יש אמנים המנסים לנצח את המוות ע"י פציעת כדור הארץ, ע"י עטיפת חופים במעטה פלסטי, ע"י חריש לאורך קילומטרים. אני מאמין גם בניירות אינטימיים, ברישום של הגיהנום הפרטי שלי. אם אני נציג של דור, אזי הפחדים, המתחים, השמחות והעצבות הן משותפות ל" כולנו.

עולם האמנות כיום מחולק לשני גושים גדולים. הריאליזם הסוציאליסטי של אירופה, והריאליזם הסביבתי-מדעי של אמריקה. אירופה מציגה עבר דות סביב הנושא לדעת, ואמריקה רוצה להראות. הריאליזם הסוציאליסטי עוסק בפירסומת, ב" קיטש כאמנות עממית אמיתית, במדע בדיוני בתעמולה פוליטית, באמנות אנונימית-ראשונית, בציורי ילדים וחולירוח. אמריקה לעומת זאת עוסקת בריאליזם טכני, שמרכיבו קשורים ב" סמלי מעמד ובתעשייה המונית, ובאמנות סביב תית. כשאני מנסה למצוא את מקומי בתוך הפי" רמידה הגועשת של האמנות כיום אני יכול למקם עצמי אי-שם בגוש הצפון-אירופי, בין גרמניה לארצות הסקנדינביות, שם גוף האדם נחשב למר" כז של חטאים. שם ישנו פולחן השטן של שנהא עזמית ופציעה עצמית. שם ישנו "ריאליזם האכ" זריות והאורגיות". ישנו אכסהיביציונים חולני.

אני מנסה לחזור ולהשתמש בציור במובן הראשוני שלו. במובן המיסטי של מלחמה בבלתי-נודע, בנסיון להשתלט על כוחות טבע, על חיים ומוות. כשעובדי אליים הקימו את פולחן הפטישים, כשעבדו לאלוהות של אבן וברזל שסימנו כוחות שלא שלטו בהם, הם תפסו את מובנה האמיתית של האמנות. היא אינה דקורטיבית, היא הנגיעה בסוד החיים והמוות.

הציור שלי אינו ישראלי ביסודו. פה עדיין קיימת ההתלהבות הרומנטית של בן המערב שבא לאור" יינט וגילה את קסמי המזרח. ישנה הערצה לרב עינת ולהכה, למשחקי צבעים, לאור וצל. יש פולחן חכה הגדול זריצקי, והתפעלות אמיתית מהקווים העצבניים של אביבה אורי ומלידת הצורות האמורפיות של קופפרמן. הציור שלי שונה ביסודו. הוא בנוי עם שליטה עצמית. הריא" ליום חריף ומאיים. הצבעים חריפים וברוטאליים. אני רואה עצמי כעתידין. אני צופה את הכיוון הכללי של החברה הישראלית מערבה, לכיוון